GENERALINIO ADVOKATO
PRIIT PIKAMÄE IŠVADA,
pateikta 2019 m. spalio 2 d.[1]

Byla C-442/18 P

Europos Centrinis Bankas (ECB)
prieš

Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA

„Apeliacinis skundas – Galimybė susipažinti su dokumentais – Galimybė susipažinti su 2014 m. rugpjūčio 1 d. ECB sprendimu, kuriuo *Banco Espírito Santo SA* suspenduojamas kaip reikalavimus atitinkanti euro zonos šalis ir šis bankas įpareigojamas padengti kelių milijardų eurų skolą, ir visais su šiuo sprendimu susijusiais dokumentais – Atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su visais dokumentais“

I. Įžanga

1. Savo apeliaciniu skundu Europos Centrinis Bankas (ECB) prašo panaikinti 2018 m. balandžio 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Espírito Santo Financial (Portugal) / EBC*[2], kuriuo jis panaikino 2015 m. balandžio 1 d. ECB sprendimą (toliau – ginčijamas sprendimas), kuriuo iš dalies atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su kai kuriais dokumentais, susijusiais su 2014 m. rugpjūčio 1 d. ECB sprendimu, nes jis buvo susijęs su 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos (toliau – valdančioji taryba) sprendimo protokolo ištraukose nurodyta kredito suma ir su 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. ECB vykdomosios valdybos pasiūlymuose užtušuota informacija.

2. Grįsdamas savo apeliacinį skundą ECB pateikia vienintelį pagrindą, tvirtindamas, kad Bendrasis Teismas neteisingai nusprendė, kad atsisakydamas suteikti galimybę susipažinti su informacija, susijusia su pinigų politikos vykdymu, jis turi nurodyti motyvus, leidžiančius suprasti ir patikrinti, kaip konkrečiai ir faktiškai susipažinimas su šia informacija pakenktų viešajam interesui, kiek tai susiję su jo sprendimus priimančių organų svarstymų konfidencialumu.

3. Taigi ši byla suteikia galimybę Teisingumo Teismui priimti sprendimą dėl pagrindinio klausimo, kuris iš principų – konfidencialumo ar skaidrumo – taikomas ECB sprendimus priimančių organų vykdomoms procedūroms; į šį klausimą turi būti atsakyta tiek remiantis Sprendimu 2004/258/EB[3], tiek ir pirmine teise.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 T-251/15, nepaskelbtas Rink., toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2018:234.

3 2004 m. kovo 4 d. Europos centrinio banko sprendimas dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos centrinio banko dokumentais (OL L 80, 2004, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 5 t., p. 51).

II. Teisinis pagrindas

A. ECBS ir ECB statutai

4. Protokolo Nr. 4 dėl Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statuto [4] (toliau – ECBS ir ECB statutas) 10.4 straipsnyje nustatyta:

„Posėdžiai yra konfidencialūs. Valdančioji taryba gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus.“

B. ECB darbo reglamentas

5. Sprendimo ECB/2004/2 [5] 23.1 straipsnyje „ECB dokumentų konfidencialumas ir galimybė susipažinti su jais“ iš esmės nustatyta: „ECB sprendimus priimančių organų ir visų jų įsteigtų komitetų ar grupių posėdžiai yra konfidencialūs, nebent Valdančioji taryba įgaliotų pirmininką viešai paskelbti jų svarstymų rezultatus“.

C. Sprendimas 2004/258

6. Kaip nurodyta Sprendimo 2004/258 1 straipsnyje, juo siekiama „nustatyti sąlygas ir apribojimus, pagal kuriuos ECB suteikia galimybę visuomenei susipažinti su ECB dokumentais“.

7. Pagal Sprendimo 2004/258 2 straipsnio 1 dalį „[b]et kuris Sąjungos pilietis ir bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, gyvenantis ar turintis registruotą buveinę valstybėje narėje, turi teisę, laikydamasis šiame sprendime nustatytų sąlygų ir apribojimų, susipažinti su ECB dokumentais“.

8. Sprendimo 2004/258 4 straipsnio „Išimtys“ 1 dalies a punkte ir 3 bei 6 dalyse nustatyta:

„1. ECB nesuteikia galimybės susipažinti su dokumentais, dėl kurių atskleidimo nukentėtų apsauga:

a) visuomenės intereso, susijusio su:

– ECB sprendimus priimančių organų posėdžių konfidencialumu,

<…>

3. Galimybė susipažinti su dokumentu, kuriame pareikšta vidaus reikmėms skirta nuomonė, esanti svarstymų ir preliminarių konsultacijų ECB viduje ar su nacionaliniais centriniais bankais dalimi, nesuteikiama netgi po to, kai sprendimas jau yra priimtas, nebent atskleidimo reikalautų viršesnis viešasis interesas.

<…>

4 OL C 326, 2012, p. 230.

5 2004 m. vasario 19 d. ECB sprendimas dėl Europos centrinio banko darbo reglamento patvirtinimo (OL L 80, 2004, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 5 t., p. 46), iš dalies pakeistas 2014 m. sausio 22 d. ECB sprendimu ECB/2014/1 (OL L 95, 2014, p. 56) (toliau – ECB darbo reglamentas).

6. Šiame straipsnyje nustatytos išimtys yra taikomos tiktai tokiam laikotarpiui, kai toks draudimas yra pateisinamas, atsižvelgiant į dokumento turinį. Išimtys gali galioti ne ilgiau kaip 30 metų, nebent tam tikrais atvejais ECB valdančioji taryba nustatytų kitaip. Kalbant apie dokumentus, kuriems išimtys galioja dėl privatumo ar komercinių interesų, išimtys gali būti taikomos ir pasibaigus šiam laikotarpiui.“

III. Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

9. *Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA* (toliau – ESF) yra pagal Portugalijos teisę įsteigta kontroliuojančioji bendrovė, kuriai pradėta bankroto procedūra. Ji buvo viena pagrindinių *Banco Espírito Santo SA* (toliau – BES) akcininkių.

10. Atsižvelgiant į tai, kad jos finansinė padėtis buvo įtempta ir jos likvidumo padėtis blogėjo, nuo 2014 m. gegužės mėnesio BES pradėjo vykdyti Eurosistemos kredito operacijas ir nuo 2014 m. liepos mėnesio pradėjo gauti skubią *Banco de Portugal*, Portugalijos centrinio banko, teikiamą paramą likvidumui padidinti.

11. 2014 m. liepos 23 d. ECB valdančioji taryba pirmiausia nusprendė iki kito eilinio posėdžio neprieštarauti, kad BES būtų teikiama skubi parama likvidumui padidinti neviršijant tam tikros ribos.

12. Vėliau 2014 m. liepos 28 d. ECB vykdomosios valdybos siūlymu ECB valdančioji taryba tą pačią dieną nusprendė toliau leisti BES naudotis „pinigų politikos kreditų priemonėmis“, tačiau tuo metu kreditą, kuris minėtomis priemonėmis teiktas BES, jo filialams ir patronuojamosioms įmonėms, „įšaldyti“ „tuometinio lygio“. Todėl kredito sumai, kuri šiems subjektams teikta vykdant Eurosistemos kredito operacijas, buvo nustatyta riba, atitinkanti 2014 m. liepos 28 d. pasiektą lygį.

13. Vėliau, remdamasi 2014 m. rugpjūčio 1 d. ECB vykdomosios valdybos siūlymu, ECB valdančioji taryba tą pačią dieną nusprendė, be kita ko, panaikinti galimybę BES ir jos filialams naudotis pinigų politikos kredito priemonėmis dėl atsargumo ir nurodė BES ne vėliau kaip iki 2014 m. rugpjūčio 4 d. grąžinti visus pagal Eurosistemą suteiktus kreditus. Šis sprendimas buvo užfiksuotas protokole, kuriame taip pat buvo nurodyta skubios paramos likvidumui padidinti, kurią *Banco de Portugal* galėjo teikti BES, riba.

14. Šiomis aplinkybėmis Portugalijos valdžios institucijos nusprendė pradėti BES pertvarkymo procedūrą. Tada buvo pradėta ESF bankroto procedūra.

15. Lapkričio 5 d. raštu ESF paprašė ECB suteikti galimybę susipažinti su 2014 m. rugpjūčio 1 d. Valdančiosios tarybos sprendimu ir visais ECB turimais dokumentais, „kaip nors“ susijusiais su šiuo sprendimu.

16. ECB atsakė į šį raštą ir, be kita ko, suteikė ESF dalinę galimybę susipažinti su 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. ECB valdančiosios tarybos pasiūlymais ir 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. sprendimų protokolų ištraukomis.

17. 2015 m. vasario 4 d. raštu ESF pateikė ECB pakartotinę paraišką, kurioje ji nurodė mananti, jog ECB pateikti motyvai, kuriais siekta pagrįsti atsisakymą suteikti visapusišką galimybę susipažinti su kai kuriais prašytais dokumentais, buvo pernelyg neaiškūs ir bendri. Be to, ESF paprašė leisti susipažinti su, pirma, sumomis, kurios jai pateiktose 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. Valdančiosios valdybos sprendimų protokolų ištraukose buvo užtušuotos, t. y. BES, jo filialams ir patronuojamosioms bendrovėms suteikto kredito suma ir skubios paramos likvidumui padidinti, kuri galėjo būti suteikta BES, riba, ir, antra, su tam tikra informacija, kuri 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. Vykdomosios valdybos pasiūlymuose buvo užtušuota.

18. 2015 m. balandžio 1 d. raštu ECB, pratęsęs atsakymo į pakartotinę paraišką pateikimo terminą, atskleidė ESF papildomą informaciją, nurodytą 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. Vykdomosios valdybos pasiūlymuose. Be to, remdamasis Sprendimo 2004/258 4 straipsniu, ECB patvirtino atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. Valdančiosios tarybos sprendimų protokolų ištraukose užtušuotomis sumomis ir tam tikromis iš 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. Vykdomosios valdybos pasiūlymų išbrauktomis ištraukomis.

IV. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

19. Savo ieškiniu ESF paprašė panaikinti implicitinį ECB sprendimą, priimtą 2015 m. kovo 4 d., panaikinti ginčijamą sprendimą ir nurodyti ECB padengti bylinėjimosi išlaidas.

20. ECB prašė atmesti šį ieškinį ir priteisti iš ESF bylinėjimosi išlaidas.

21. Bendrasis Teismas panaikino ginčijamą sprendimą, nes ECB atsisakė suteikti galimybę susipažinti su 2014 m. liepos 28 d. Valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose nurodyta suma ir su 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. ECB vykdomosios tarybos pasiūlymuose užtušuota informacija. Bendrasis Teismas atmetė likusią ieškinio dalį.

V. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

22. 2018 m. liepos 5 d. ECB pateikė Teisingumo Teismui šį apeliacinį skundą.

23. Pirmiausia ECB prašo, kad Teisingumo Teismas panaikintų skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies pirmą punktą. Be to, jis prašo, kad Teisingumo Teismas taip pat atmestų ieškinį, kiek jis susijęs su jo atsisakymu atskleisti kredito sumą, nurodytą protokolų, kuriuose fiksuojamas 2014 m. liepos 28 d. Valdančiosios tarybos sprendimas, ištraukose, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, kad šis išnagrinėtų ieškinį. Galiausiai jis prašo priteisti iš ESF du trečdalius bylinėjimosi išlaidų, o iš ECB – trečdalį bylinėjimosi išlaidų.

24. Savo apeliaciniam skundui pagrįsti ECB pateikia pagrindą, grindžiamą teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnį ir Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką. Pateikdamas šį pagrindą jis kritikuoja skundžiamo sprendimo 124 ir 161 punktus, vertinamus kartu su jo 54–56 ir 75–81 punktais. Tiksliau tariant, ECB laikosi nuomonės, kad Bendrasis Teismas neteisingai nusprendė, kad, atsisakydamas suteikti galimybę susipažinti su 2014 m. liepos 28 d. ECB sprendimo protokolo ištraukose pateikta informacija, ECB privalėjo nurodyti motyvus, leidžiančius suprasti ir patikrinti, kaip konkrečiai ir faktiškai susipažinimas su šia informacija pakenktų viešajam interesui, kiek tai susiję su jo sprendimus priimančių organų svarstymų konfidencialumu.

25. Savo apeliaciniame skunde ECB tvirtina, kad Valdančiosios tarybos posėdžių konfidencialumo principas, kuris pirminėje teisėje įtvirtintas ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnyje, yra patvirtintas Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje įtraukoje. Jis tvirtina, kad pastaroji nuostata turi būti aiškinama laikantis šio principo.

26. Per teismo posėdį ECB pripažino, kad yra tam tikrų neaiškumų dėl Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto ir atitinkamų pirminės teisės nuostatų suderinamumo. Jis mano, kad šiuos neaiškumus reikia panaikinti Sprendimą 2004/258 aiškinant pagal pirminę teisę ir ECB sprendimus priimančių organų posėdžių konfidencialumo principą.

27. ESF prašo, kad Teisingumo Teismas atmestų apeliacinį skundą ir priteistų iš ECB bylinėjimosi išlaidas.

VI. Analizė

28. Kaip nurodyta pirma šioje išvadoje, savo apeliaciniame skunde ECB pateikia pagrindą, grindžiamą teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnį ir Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką.

29. Reikia pažymėti, kad ECB argumentais, pateiktais grindžiant šį pagrindą, neginčijamas Sprendimo 2004/258 galiojimas; jie yra iš esmės susiję su tuo, kad šis sprendimas negali būti aiškinamas taip, kad juo nustatoma galimybės susipažinti su dokumentais, kurie prieštarauja pirminei teisei, tvarka.

30. Atsižvelgdamas į ECB pateiktus argumentus pirmiausia pristatysiu taikomas pirminės teisės nuostatas galimybės susipažinti su ECB dokumentais ir būtent su jo sprendimus priimančių organų svarstymų rezultatais srityje. Tokiu būdu apibūdinsiu principą, kuriuo remiantis reglamentuojama galimybė susipažinti su tokiais dokumentais (A dalis). Tada, atsižvelgdamas į šį principą, išnagrinėsiu Valdančiosios tarybos galimybės atskleisti savo svarstymų rezultatus reikšmę (B dalis). Galiausiai, atsižvelgdamas į visus šiuos argumentus, nustatysiu pareigos motyvuoti taikymo apimtį, kai atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su dokumentais pagal Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką (C dalis).

A. Pagal Sutartis taikomas principas dėl galimybės susipažinti su ECB dokumentais

31. Pirmiausia reikia pažymėti, kad skaidrumo principas nurodytas ES sutarties 1 ir 10 straipsniuose ir SESV 15 straipsnyje[6], o šios nuostatos pirminėje teisėje yra teisinės sistemos, kurioje nustatomos galimybės susipažinti su Sąjungos institucijų turimais dokumentais, pagrindas. Iš tikrųjų, EB sutarties 255 straipsnio funkciją perėmusio SESV 15 straipsnio, įtraukto įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, nuostatomis Sąjungos teisėje išplėsta skaidrumo principo taikymo sritis[7].

32. Tiksliau tariant, SESV 15 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta teisė susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais, kurią turi visi Sąjungos piliečiai ir visi fiziniai ar juridiniai asmenys, gyvenantys ar turintys registruotą buveinę valstybėje narėje, ir kuri yra taip pat įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 42 straipsnyje. Iš teisės susipažinti su dokumentais kyla skaidrumo įsipareigojimai, kurie tenka šioms institucijoms. Kaip numatyta SESV 15 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, teisės susipažinti su dokumentais ir skaidrumo įsipareigojimų apribojimai nustatomi reglamentais.

33. Vis dėlto, remiantis SESV 15 straipsnio 3 dalies ketvirta pastraipa, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui ir Europos investicijų bankui bei ECB SESV 15 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa taikoma, tik kai jie vykdo administracines užduotis. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad susipažinimo su vienos iš SESV 15 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje paminėtų institucijų turimais dokumentais, kurie susiję ne su šios institucijos administracine veikla, sąlygos negali būti nustatytos pagal SESV 15 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą priimtuose reglamentuose[8].

34. Darytina išvada, kad ECB tenkantys skaidrumo įsipareigojimai tais atvejais, kai ECB vykdo ne administracines užduotis, turi būti atskirti nuo įsipareigojimų, kurie jam tenka tais atvejais, kai jis vykdo administracines užduotis.

6 Žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Volker und Markus Schecke ir Eifert* (C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 68 punktas).

7 Žr. 2010 m. rugsėjo 21 d. Sprendimą *Suède ir kt. / API ir Komisija* (C-514/07 P, C-528/07 P ir C-532/07 P, EU:C:2010:541, 81 punktas) ir 2017 m. liepos 18 d. Sprendimą *Komisija / Breyer* (C-213/15 P, EU:C:2017:563, 50 punktas).

8 Žr. 2017 m. liepos 18 d. Sprendimą *Komisija / Breyer* (C-213/15 P, EU:C:2017:563, 48 punktas).

35. Tai, kad ECB vykdant ne administracinę veiklą pagal SESV 282 straipsnį nėra taikomi tokie skaidrumo reikalavimai, kokie taikomi SESV 15 straipsnio 3 dalies pirmoje ir antroje pastraipose numatytais atvejais, pateisinama būtent atsižvelgiant į šios jo veiklos pobūdį[9]. Iš tiesų, reikia nepamiršti, kad vykdydamas šią politiką ECB atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant kainų ir finansų sistemos stabilumą.

36. Konkrečiau kalbant, būtent Valdančiajai tarybai patikėta esminė užduotis formuoti pinigų politiką[10]. Be to, kaip matyti iš šios bylos, Valdančioji taryba, be kita ko, dalyvauja procese, kurio tikslas – vykdant Eurosistemos kredito operacijas skirti lėšų finansinių sunkumų patiriantiems subjektams. Jeigu vykstant šiems procesams su tam tikra ECB turima informacija būtų leista susipažinti tik tiems, kurie to paprašė, tam tikrais atvejais galėtų kilti itin didelių ekonominių spekuliacijų rizika. Tokia rizika galėtų sutrukdyti įgyvendinti ECB siekiamus tikslus[11].

37. Šiomis aplinkybėmis, siekiant, kad ECB galėtų savo uždavinius vykdyti savarankiškai ir veiksmingai, jo organų sprendimo priėmimo procesą taip pat reikia apsaugoti nuo bet kokio išorės spaudimo, o tai galima užtikrinti šio proceso konfidencialumu[12]. Būtent dėl tos pačios priežasties Sąjungos teisėje taip pat įtvirtintos kitos nuostatos, kuriomis iš esmės siekiama apginti ECB nuo politinio spaudimo, taip jam suteikiant galimybę veiksmingai siekti numatytų užduočių tikslų, nepriklausomai naudojantis konkrečiomis teisėmis, kurios dėl to jam suteikiamos[13].

38. Be to, pripažindamos ECB sprendimus priimančių organų vaidmens specifiką valstybės narės priėmė ECBS ir ECB statutą, kurio 10.4 straipsnyje numatyta, kad Valdančiosios tarybos posėdžiai yra konfidencialūs ir kad pati taryba gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus.

39. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad sąmoningu valstybių narių sprendimu Valdančiosios tarybos sprendimų priėmimo procesui tokie skaidrumo reikalavimai, kokie taikomi SESV 15 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatytais atvejais, nėra nustatyti. Tai nereiškia, kad šiam procesui netaikomos Sąjungos taisyklės galimybės susipažinti su dokumentais srityje[14]. Vis dėlto, remiantis šios išvados 33–35 punktuose minėtomis nuostatomis, šiomis aplinkybėmis konfidencialumo principas yra viršesnis nei skaidrumo principas.

40. Remiantis skundžiamu sprendimu reikia manyti, kad, kiek tai susiję su Valdančiosios tarybos sprendimų priėmimo proceso rezultatais, konfidencialumo principo viršenybė, palyginti su skaidrumo principu, atmesta remiantis ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antru sakiniu, siejamu su Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktu. Iš tikrųjų, tai, kad Valdančioji taryba gali nuspręsti atskleisti savo svarstymų rezultatus, Bendrasis Teismas aiškina taip, kad ši taryba, atsisakydama suteikti galimybę susipažinti su prašomais dokumentais, turi pasinaudoti jai suteikta diskrecija laikydamasi Sprendime 2004/258 nustatytų sąlygų ir apribojimų. Todėl Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad tuo atveju taryba, kai ji atsisako suteikti galimybę susipažinti su tokiais rezultatais pagal Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktą, privalo pateikti išsamius motyvus, leidžiančius pareiškėjui suprasti ir patikrinti, kaip konkrečiai ir faktiškai susipažinimas su šia informacija pakenktų viešajam interesui, kiek tai susiję su jo sprendimus priimančių organų svarstymų konfidencialumu.

9 Šiuo klausimu žr. Siekmann, H., „The Legality of Outright Monetary Transactions of the European System of Central Banks“, Rövekamp, F., Bälz, M., Hilpert, H. G. (leid.), *Central Banking and Financial Stability in East Asia*, Springer International Publishing, Cham, Heidelberg, New York, Dordrecht, Londres, 2015, p. 114.

10 Žr. Hofmann, H. C. H., „Monetary Policy and euro Area Governance in the EMU“, Hofmann, H. C. H., Rowe, G. C., Türk, A. H. (leid..), *Specialized Administrative Law of the European Union: A Sectoral Review*, Oxford University Press, Oxford, 2018, p. 250.

11 Šiuo klausimu žr. Dawson, M., Maricut-Akbik, A., Bobić, A., „Reconciling Independence and accountability at the European Central Bank: The false promise of Proceduralism“, *European Law Journal*, vol. 25(1), 2019, p. 82–85.

12 Šiuo klausimu žr. Curtin, D., „Accountable Independence of the European Central Bank: Seeing the Logics of Transparency“, *European Law Journal*, 2017, vol. 23(1-2), p. 35.

13 Žr. 2003 m. liepos 10 d. Sprendimą *Komisija / ECB* (C-11/00, EU:C:2003:395, 134 punktas).

14 Žr. Rossi, L., Vinagre, P. ir Silva, *Public Access to Documents in the ES*, Hart Publishing, Oxford, 2017, p. 78.

Reikia išnagrinėti Bendrojo Teismo argumentų, kuriais remiantis, pirma, Valdančiosios tarybos diskrecijos, kiek tai susiję su jos svarstymų rezultatų atskleidimu, ribos nustatytos Sprendimo 2004/258 nuostatomis, todėl jų neatskleidimas yra tik išimtis, ir, antra, atsisakant suteikti galimybę susipažinti su tokiais rezultatais, reikia pateikti išsamius motyvus, pagrįstumą.

B. Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatų atskleidimas

41. Skundžiamo sprendimo 76–80 punktuose, kuriais remtasi šio sprendimo 124 punkte, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Valdančiosios tarybos sprendimams – taigi ir šiuos sprendimus fiksuojantiems protokolams – netaikoma absoliuti apsauga, kiek tai susiję su jų atskleidimu, taigi jie neatskleidžiami tik išimtiniu atveju. Bendrasis Teismas pažymėjo, kad pagal ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antrą sakinį Valdančioji taryba gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus. Todėl šioje srityje Valdančiosios tarybos turima diskrecija turi būti naudojama laikantis Sprendime 2004/258, kurio tikslas, kaip pažymėjo Bendrasis Teismas, yra sudaryti kuo platesnes galimybes susipažinti su ECB dokumentais, nustatytų sąlygų ir apribojimų.

42. Vis dėlto toks ECBS ir ECB statuto ir Sprendimo 2004/258 nuostatų aiškinimas manęs neįtikina.

43. Reikia pažymėti, pirma, kad, priešingai, nei nusprendė Bendrasis Teismas, iš Sprendimo 2004/258 3 konstatuojamosios dalies matyti ne kad *galimybė susipažinti su ECB dokumentais* turi būti *kuo platesnė*, bet kad *turi būti numatyta platesnė susipažinimo su šiais dokumentais galimybė*. Šioje konstatuojamojoje dalyje taip pat pripažinta, kad galimybė susipažinti su ECB dokumentais turi būti numatyta kartu išsaugant, pirma, jo nepriklausomumą ir, antra, tam tikrų jo uždaviniams atlikti būdingų klausimų konfidencialumą. Taigi galima teigti, kad prielaida, kuria rėmėsi Bendrasis Teismas, yra ne ta, kuria grindžiamas šis sprendimas.

44. Antra, remiantis ta pačia konstatuojamąja dalimi, *ECB sprendimus priimančių organų posėdžiai yra konfidencialūs*, *nebent atitinkamas organas nuspręstų viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus*, o tai siejasi su SESV 132 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią ECB *gali nutarti* paskelbti savo sprendimus, rekomendacijas ir nuomones. Šioje nuostatoje jau kalbama apie ECB diskreciją paskelbti savo sprendimus [15]. Taip pat ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antrame sakinyje ir ECB darbo reglamento 23.1 straipsnyje, *in fine*, patvirtinama ECB diskrecija savo sprendimų atskleidimo srityje. Iš tikrųjų, remiantis šiomis nuostatomis, Valdančioji taryba *gali nuspręsti* viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus.

45. Tiesa, visose nurodytose nuostatose numatytos tam tikros sąlygos dėl konfidencialumo principo, susijusio su Valdančiosios tarybos rezultatais. Iš tiesų, remiantis ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio pirmu sakiniu ir ECB darbo reglamento 23.1 straipsniu, konfidencialumo principas taikomas Valdančiosios tarybos posėdžiams, o remiantis ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antru sakiniu ir ECB darbo reglamento 23.1 straipsniu, *in fine*, Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatų konfidencialumas yra sąlyginis. Vis dėlto, priešingai, nei skundžiamo sprendimo 80 punkte nusprendė Bendrasis Teismas, tai nereiškia, kad svarstymų rezultatai savaime saugomi ne taip gerai, kaip patys svarstymai, arba kad jie neatskleidžiami tik išimtiniais atvejais.

46. Iš tikrųjų, nėra pagrindo manyti, kad šiomis dviem nuostatomis Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė nukrypti nuo Valdančiosios tarybos svarstymų konfidencialumo reikalavimo. SESV bei ECBS ir ECB statuto nuostatomis Valdančiajai tarybai suteikiama galimybė *nuspręsti* atskleisti tokius rezultatus, tačiau ji neprivalo to daryti.

15 Žr. Van Cleynenbreugel, P., „Confidentiality behind transparent doors: The European Central Bank and the ES law principle of openness“, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2018, vol. 25(1), p. 54. Taip pat reikia pažymėti, kad šiuo atveju nekeliamas klausimas, kaip SESV 132 straipsnio 2 dalis dera su SESV 297 straipsnio 2 dalimi, kuria remiantis sprendimai, kai juose nenurodyta, kam jie skirti, skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Iš tikrųjų, 2014 m. liepos 28 d. sprendimas buvo susijęs su BES, taigi jis negali būti laikomas sprendimu, kuriame nenurodyta, kam jis skirtas.

47. Šio argumento negali paneigti aiški Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto formuluotė.

48. Aišku, kad lingvistiniu požiūriu Sprendime 2004/258 pavartoti žodžiai gali leisti manyti, jog remiantis šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirma įtrauka tik išimtiniu atveju galima atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su Valdančiosios tarybos svarstymais. Iš tikrųjų Sprendimo 2004/258 4 straipsnis pavadintas „Išimtys“. Remiantis šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmos įtraukos formuluote galima manyti, kad iš principo turi būti suteikta galimybė susipažinti su tokių svarstymų dokumentais. Remdamasis šia nuostata ECB atsisako suteikti galimybę susipažinti su dokumentu tuo atveju, kai dėl jo atskleidimo nukentėtų visuomenės intereso, susijusio su jo sprendimus priimančių organų svarstymų konfidencialumu, apsauga. Be to, Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 5 ir 6 dalyse, kai kalbama apie bet kurį atsisakymą, įskaitant atsisakymą, numatytą šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje įtraukoje, vartojamas žodis „išimtis“.

49. Pirmiausia reikia pažymėti, kad remiantis antrinės teisės taisyklėmis galimybės susipažinti su dokumentais suteikimo srityje, negalima daryti išvados, kad ECB neįtraukimas tarp tam tikrų institucijų, kurioms, remiantis SESV 15 straipsnio 3 dalimi, skaidrumo principas taikomas visapusiškai, iš esmės taptų neveiksmingas. Šiomis taisyklėmis taip pat negali būti panaikinta diskrecija, kurią ECB turi pagal SESV 132 straipsnio 2 dalį. Taigi Sprendimu 2004/258 negali būti pakeista visų nurodytų nuostatų logika, o konfidencialumo principas pakeistas skaidrumo principu, kad Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatų atskleidimas taptų principu, o jų konfidencialumas taptų išimtimi.

50. Šią išvadą patvirtina Sprendimo 2004/258 3 ir 4 konstatuojamosios dalys, iš kurių matyti, kad priimdamas šį sprendimą teisės aktų leidėjas nesiekė nukrypti nuo pirminės teisės nuostatų, nurodytų ankstesniame šios išvados punkte.

51. Tiesa, kad remiantis Sprendimo 2004/258 4 konstatuojamąja dalimi galima manyti, jog atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su dokumentais pagal šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punktą galima tik išimtiniais atvejais. Nors šioje konstatuojamojoje dalyje kalbama apie minėto sprendimo 3 konstatuojamosios dalies pirmoje dalyje nurodytą mintį, kad turėtų būti numatyta platesnė galimybė susipažinti su ECB dokumentais, joje vis dėlto pažymėta, kad išimties tvarka turėtų būti apsaugomi tam tikri visuomenės ir asmeniniai interesai. Kaip galima matyti iš minėtos 3 konstatuojamosios dalies antros dalies, ši platesnė galimybė susipažinti su dokumentais, kuriai taikomos išimtys siekiant apsaugoti tam tikrus visuomenės ir asmeninius interesus, negali kelti grėsmės ECB nepriklausomumui arba tam tikrų jo uždaviniams atlikti būdingų klausimų konfidencialumui, ir būtent tokiomis aplinkybėmis ECB sprendimus priimančių organų posėdžiai yra konfidencialūs. Šias dvi konstatuojamąsias dalis aiškinant kartu matyti, kad, net ir vertinant Sprendimą 2004/258 atskirai, juo nesiekiama, kad dėl minėtų organų svarstymų nustatyta išimtis negalėtų būti prilyginta kitoms šiame sprendime numatytoms išimtims.

52. Siekiant išsamumo reikia pažymėti, kad, mano nuomone, Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 6 dalis nėra palanki aiškinimui, kurį skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nusprendė taikyti. Remiantis šia nuostata Sprendimo 2004/258 4 straipsnyje numatytos išimtys taikomos tik tiek laiko, kiek apsauga pateisinama atsižvelgiant į dokumento turinį. Tačiau ši nuostata negali panaikinti įgaliojimų priimti sprendimus dėl savo svarstymų rezultatų atskleidimo, kuriuos Valdančioji taryba turi pagal pirminę teisę. Be to, kaip matyti iš šios išvados 51 punkto, taisyklėse, kurios nustatomos Sprendimu 2004/258, ECB sprendimus priimančių organų svarstymams nustatyta išimtis nėra prilyginama kitoms šiame sprendime numatytoms išimtims.

53. Trečia, aišku, būtų galima kelti klausimą, ar gali būti laikoma, kad pagal Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktą leidžiama kartu ir *ex ante* atskleisti visų Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatus. Iš tikrųjų, Sprendimą 2004/258 priėmė ši taryba ir, vadovaujantis SESV 132 straipsnio 2 dalimi, taip pat ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antru sakiniu bei ECB darbo reglamento 23.1 straipsniu, minėta taryba gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus. Šiomis aplinkybėmis Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktas būtų bendras leidimas iš principo viešai paskelbti visų svarstymų rezultatus.

54. Vis dėlto, kaip per teismo posėdį pažymėjo ECB, pagal ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnio antrą dalį Valdančiajai tarybai nesuteikiama tokia plati diskrecija. Reikia manyti, kad šioje nuostatoje numatyta galimybė, kuria Valdančioji taryba gali pasinaudoti *ex post* ir *in concreto* atskirais atvejais. Bet koks kitas aiškinimas leistų Valdančiajai tarybai nukrypti nuo valstybių narių sprendimo dėl galimybės susipažinti su ECB dokumentais, nurodyto SESV 15 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 132 straipsnio 2 dalyje bei ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnyje.

55. Iš mano analizės matyti, kad Valdančiosios tarybos svarstymams taikomas konfidencialumo principas. Šios išvados nepaneigia išimtis, kuri susijusi su tuo, kad Valdančioji taryba gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus, ir kuri nurodyta daugelyje Sąjungos teisės nuostatų. Valdančioji taryba paprasčiausiai turi diskreciją nuspręsti, ar atskleisti tokius rezultatus, tačiau to daryti ji neprivalo.

56. Dabar reikia išnagrinėti paskutinį aspektą, t. y. šios išvados punktuose jau nurodytų argumentų, pagal kuriuos, pirma, Valdančiosios tarybos sprendimų priėmimo procese konfidencialumo principas yra viršesnis už skaidrumo principą (žr. šios išvados 39 punktą) ir, antra, Valdančioji taryba turi diskreciją šio proceso rezultatų atskleidimo klausimu (žr. šios išvados 55 punktą), poveikį pareigos motyvuoti, kai remiantis Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktu atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, taikymo sričiai.

C. Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktu grindžiamo atsisakymo suteikti galimybę susipažinti su dokumentais motyvavimas

57. Aišku, kad skundžiamo sprendimo 124 punkte nusprendęs, kad ECB turi motyvuoti visus sprendimus dėl prašymo suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, priimtus taikant išimtis, nurodytas Sprendimo 2004/258 4 straipsnyje, Bendrasis Teismas rėmėsi šio sprendimo 54–56 punktuose nurodyta jurisprudencija ir laikėsi nuomonės, kad ji pagal analogiją taikoma Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmai įtraukai.

58. Vis dėlto man kyla abejonių dėl šios analogijos.

59. Pirmiausia reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 54 ir 55 punktuose Bendrojo Teismo paminėtas Sprendimas *Švedija ir Turco / Taryba*[16] yra susijęs tik su Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001[17]. Šis reglamentas taip pat buvo nagrinėtas daugumoje Bendrojo Teismo sprendimų, cituotų skundžiamo sprendimo 54–56 punktuose[18]. Galiausiai, nors skundžiamo sprendimo 55 punkte paminėtas Bendrojo Teismo sprendimas *Thesing ir Bloomberg Finance / ECB*[19] ir buvo susijęs su Sprendimu 2004/258, vis

16 2008 m. liepos 1 d. Sprendimas *Švedija ir Turco / Taryba* (C-39/05 P ir C-52/05 P, EU:C:2008:374, 48 punktas).

17 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331).

18 2009 m. kovo 11 d. Sprendimas *Borax Europe / Komisija* (T-121/05, nepaskelbtas Rink., EU:T:2009:64, 37 punktas), 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Besselink / Taryba* (T-331/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:419, 96 ir 99 punktai) ir 2015 m. spalio 29 d. Sprendimas *Lietuva / Komisija* (T-110/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:818, 61 punktas).

19 2012 m. lapkričio 29 d. Sprendimas *Thesing ir Bloomberg Finance / ECB* (T-590/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:635, 42 punktas).

dėlto šiame sprendime Bendrasis Teismas aiškino ne šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką, bet šio sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punkto antrą įtrauką. Beje, šiuo atveju Bendrasis Teismas taip pat pagal analogiją rėmėsi Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusia su Reglamentu Nr. 1049/2001.

60. Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad remiantis suformuota jurisprudencija Reglamentu Nr. 1049/2001 siekiama suteikti visuomenei kuo platesnę galimybę susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais [20]. Skundžiamo sprendimo 80 punkte, į kurį pateikta nuoroda šio sprendimo 124 punkte, Bendrasis Teismas beveik tokiais pačiais žodžiais nurodė, kad Sprendimu 2004/258 siekiama suteikti *kuo platesnę galimybę susipažinti* su ECB dokumentais. Kaip nurodžiau šios išvados 43 punkte, šiuo sprendimu, palyginti su ankstesnėmis taisyklėmis, *siekiama tik išplėsti* galimybę susipažinti su ECB dokumentais.

61. Antra, remiantis Sprendimu *Baumeister* [21] galima daryti išvadą, kad darant analogijas tarp, viena vertus, Reglamente Nr. 1049/2001 numatytos galimybės susipažinti su dokumentais ir, kita vertus, kitose Sąjungos teisės priemonėse numatytų taisyklių, reikia elgtis atsargiai.

62. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamentu Nr. 1049/2001, atsižvelgiant į jo tikslą suteikti visuomenei kuo platesnę teisę susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais, Sąjungos institucija, kuri siekia atsisakyti leisti susipažinti su dokumentu, iš principo įpareigojama pateikti paaiškinimus dėl to, kaip viena iš prieigos teisės išimčių konkrečiai gali kelti pavojų saugomam interesui [22]. Beveik tais pačiais žodžiais skundžiamo sprendimo 124 punkte Bendrasis Teismas pakartojo šią ištrauką, siekdamas ją pritaikyti ECB atsisakymui suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, grindžiamam Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauka.

63. Vis dėlto Reglamentas Nr. 1049/2001 taikomas SESV 15 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje, kurioje laikantis skaidrumo principo numatyta plačiausia įmanoma galimybė susipažinti su Sąjungos institucijų turimais dokumentais, numatytais atvejais [23]. Tačiau šioje byloje nagrinėjamas prašymas susipažinti su dokumentais patenka į SESV 15 straipsnio 3 dalies ketvirtos pastraipos taikymo sritį.

64. Be to, Sprendime *Baumeister* [24] Teisingumo Teismas aiškiai atskyrė paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusių su Reglamentu Nr. 1049/2001, nagrinėjimą nuo paraiškų, susijusių su Direktyvos 2004/39/EB [25] 54 straipsnio 1 dalimi „Profesinė paslaptis“, nagrinėjimo. Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamentu Nr. 1049/2001 Sąjungos institucija, kuri siekia atsisakyti leisti susipažinti su dokumentu, iš principo įpareigojama pateikti paaiškinimus dėl to, kaip viena iš prieigos teisės išimčių konkrečiai gali kelti pavojų saugomam interesui. Kita vertus, Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu kompetentingos institucijos mano, kad prašoma informacija yra konfidenciali, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalį, jos tokį prašymą gali patenkinti tik šioje nuostatoje išsamiai išvardytais atvejais [26].

65. Taigi galima būtų teigti, kad nors pagal Reglamentu Nr. 1049/2001 nustatytą tvarką skaidrumo principas yra viršesnis, Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka grindžiama prielaida, kuria remiantis informacijai, kuri patenka į jos taikymo sritį, taikomas konfidencialumo principas. Šis skirtumas taip pat veikia pareigą motyvuoti, kai atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su prašomais dokumentais.

20 Žr, 2015 m. liepos 16 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-612/13 P, EU:C:2015:486, 57 punktas).

21 2018 m. birželio 19 d. Sprendimas *Baumeister* (C-15/16, EU:C:2018:464, 41 ir 42 punktai).

22 Žr. 2018 m. birželio 19 d. Sprendimą *Baumeister* (C-15/16, EU:C:2018:464, 41 ir 42 punktai).

23 Šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 18 d. Sprendimą *Komisija / Breyer* (C-213/15 P, EU:C:2017:563, 49 punktas).

24 2018 m. birželio 19 d. Sprendimas *Baumeister* (C-15/16, EU:C:2018:464, 42 ir 43 punktai).

25 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 263).

26 Žr. 2018 m. birželio 19 d. Sprendimą *Baumeister* (C-15/16, EU:C:2018:464, 42 ir 43 punktai).

66. Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punktas, siejamas su SESV 15 straipsnio 3 dalies ketvirta pastraipa, ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsniu ir ECB darbo reglamento 23.1 straipsniu, taip pat grindžiamas prielaida, kad Valdančiosios tarybos svarstymams taikomas konfidencialumo principas. Todėl skirtumai pareigos motyvuoti srityje, kai atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, tarp atvejų, kuriems taikomas Reglamentas Nr. 1049/2001, ir atvejų, kuriems taikoma Direktyvos 2004/39 54 straipsnio 1 dalis, taip pat turėtų egzistuoti tarp, viena, visų nuostatų, susijusių su Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatų atskleidimu, ir, kita, Reglamento Nr. 1049/2001. Todėl Bendrojo Teismo analogija tarp skundžiamo sprendimo 54–56 punktuose nurodytos jurisprudencijos ir Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmos įtraukos neturėtų būti taikoma.

67. Galiausiai, trečia, iš su Reglamentu Nr. 1049/2001 susijusios jurisprudencijos matyti, kad net ir šiuo reglamentu nustatytoje galimybės susipažinti su dokumentais tvarkoje galima identifikuoti bendras prielaidas, kuriomis remiantis dėl prašytų dokumentų atskleidimo iš principo nukentėtų interesų arba tikslų, kurie, taikant minėtą reglamentą, gali pateisinti atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, apsauga[27]. Tokiu atveju pareiškėjas privalo įrodyti, kad dokumentui, kurį prašoma atskleisti, netaikoma minėta prezumpcija[28]. Taigi net jeigu manoma, kad atitinkamose pirminės teisės ir antrinės teisės nuostatose, įskaitant Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką, tokia prezumpcija nustatoma tik Valdančiosios tarybos svarstymų rezultatui, nesant šią bendrąją prezumpciją galinčios paneigti informacijos Bendrasis Teismas negalėjo nuspęsti, kad ECB nepakankamai motyvavo savo atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su dokumentais.

68. Todėl skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas dėl jame padarytos teisės klaidos, kuri padaryta netiksliai aiškinant ECBS ir ECB statuto 10.4 straipsnį ir Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką, nes Bendrasis Teismas neatsižvelgė į pirminės teisės nuostatas, kuriomis nustatomi principai galimybės susipažinti su ECB dokumentais srityje. Šiomis aplinkybėmis vienintelį apeliacinio skundo pagrindą reikia pripažinti pagrįstu ir panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies pirmą punktą tiek, kiek juo panaikinamas ginčijamas sprendimas, nes juo atsisakyta suteikti galimybę susipažinti su kredito suma, nurodyta 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose. Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad ECB pateiktų reikalavimų dalykas yra ne atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su 2014 m. liepos 28 d. ir rugpjūčio 1 d. ECB vykdomosios valdybos pasiūlymuose užtušuota informacija. Todėl reikia manyti, kad ECB neginčija skundžiamo sprendimo tiek, kiek juo panaikintas ginčijamas sprendimas, kiek jis susijęs su šiais pasiūlymais, arba, kitaip tariant, kad ECB pripažįsta skundžiamą sprendimą, kiek jis susijęs su minėtais pasiūlymais.

69. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį Teisingumo Teismas gali, jei panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti. Atsižvelgdamas į visus išdėstytus argumentus, manau, kad byloje gali būti priimtas sprendimas, kiek jis susijęs su atsisakymu suteikti galimybę susipažinti su kredito suma, nurodyta 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose. Iš tikrųjų, priešingai, nei skundžiamo sprendimo 124 punkte nusprendė Bendrasis Teismas, ECB, atsisakydamas suteikti galimybę susipažinti su šiose ištraukose pateikta informacija, neprivalėjo pateikti motyvų.

70. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal minėto reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal to paties reglamento 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusio asmens priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kita vertus, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento

27 Dėl bendros prezumpcijos, pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečią įtrauką nustatytos administracinės bylos atžvilgiu, žr. 2010 m. birželio 29 d. Sprendimą *Komisija / Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 61 punktas).

28 Žr. 2010 m. birželio 29 d. Sprendimą *Komisija / Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 62, 68 ir 70 punktai).

138 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Kaip matyti iš mano analizės, ECB apeliaciniu skundu galutinis rezultatas byloje bus pakeistas tik dėl atsisakymo suteikti galimybę susipažinti su kredito suma, nurodyta 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose. Todėl manau, kad reikia nuspręsti ne tai, kad bylinėjimosi pirmojoje instancijoje išlaidos ir išlaidos, patirtos bylinėjantis apeliaciniame procese, kuriame panaikintas Bendrojo Teismo sprendimas, turi būti padengtos pagal jo rezoliucinėje dalyje nustatytą tvarką, pagal kurią ESF ir ECB padengia savo bylinėjimosi išlaidas, o tai, kad ESF padengia ne tik savo išlaidas, bet ir trečdalį ECB padengtų išlaidų.

71. Galiausiai reikia pažymėti, kad žinau, jog dalyje doktrinos manoma, kad ECB turėtų dirbti skaidriau, be kita ko, viešai skelbdamas Valdančiosios tarybos svarstymus[29]. Vis dėlto mano analizė šioje išvadoje grindžiama galiojančiomis teisės nuostatomis. Iš šių teisės nuostatų matyti, kad remiantis valstybių narių valia (sąmoningas sprendimas) ECB sprendimų priėmimo procesui taikomas konfidencialumo principas ir kad teisė nuspręsti atskleisti šio proceso rezultatus suteikta Valdančiajai tarybai.

72. Atsižvelgiant į tai, siekdama, viena, suderinti Valdančiosios tarybos svarstymų ir jų rezultatų konfidencialumą ir, kita, ECB patikimumo tikslą[30], Valdančioji taryba, pasinaudodama savo turima diskrecija, gali nuspręsti atskleisti tik dalį savo svarstymų rezultatų. Iš tikrųjų, nors taryba gali nuspręsti neatskleisti tokių rezultatų, ji gali *a fortiori* nuspręsti tą padaryti iš dalies. Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 5 dalis patvirtina šį aiškinimą. Remiantis šia nuostata, jei kuri nors iš išimčių yra taikoma tiktai kai kurioms dokumento dalims, likusios dokumento dalys yra atskleidžiamos. Reikia pažymėti, kad būtent taip šiuo atveju ECB ir padarė.

VII. Išvada

73. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad vienintelis Europos Centrinio Banko (ECB) pateiktas pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu ir Teisingumo Teismui siūlau priimti tokį sprendimą:

1) Panaikinti 2018 m. balandžio 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *Espírito Santo Financial (Portugal) / ECB* (T-251/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:234) rezoliucinės dalies pirmą punktą, kiek juo panaikinamas 2015 m. balandžio 1 d. ECB sprendimas, kuriuo iš dalies atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su kai kuriais dokumentais, susijusiais su 2014 m. rugpjūčio 1 d. ECB sprendimu dėl *Banco Espírito Santo SA*, nes jis atsisakė suteikti galimybę susipažinti su kredito suma, nurodyta 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose.

2) Atmesti ieškinį, kiek jis susijęs su ECB atsisakymu atskleisti kredito sumą, nurodytą 2014 m. liepos 28 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimo protokolo ištraukose.

3) *Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA* padengia ne tik savo bylinėjimosi išlaidas, bet ir trečdalį ECB bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

4) ECB padengia du trečdalius savo bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

29 Žr., be kita ko, Diana, G., „Transparence, responsabilité et légitimité de la Banque Centrale Européenne“, *Bulletin de l'Observatoire des Politiques Économiques en Europe*, 2008, Nr. 18, p. 11–13. Šiuo klausimu taip pat žr. *European Added Value Unit, Towards a genuine Economic and Monetary Union*, 2012, www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2012/494458/IPOL-JOIN_NT(2012)494458_EN.pdf, p. 12.

30 Šiuo klausimu žr. Haan, J., Eijffinger, S. C. W., Waller, S., *The European Central Bank. Credibility, Transparency and Centralization*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts, Londres, 2005, p. 123–125.